

◆ ST. OLAV ◆

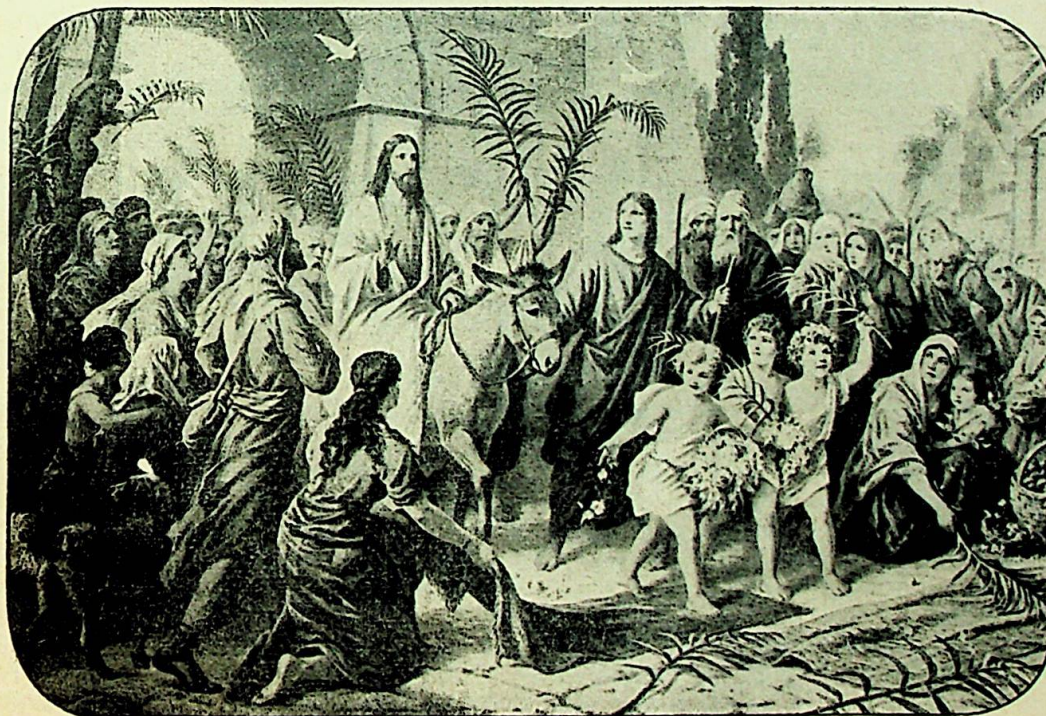
Nr.
13—14

Oslo, 3. april 1941

53. årg.

«St. Olav» utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 30487. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5, I, er åpen *hver dag* kl. 10—3. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHOLD: Domine non sum dignus. — Stans og se! — Krist er oppstanden. — Krigstidens betydning i religionens lys. — Kirken på Kapitelberget. — Russisk kirkebønn. — Apenbaringer — Fantasi — Sensasjon. — Den heilage Kyrkja. — En konvertits bønn. — Bonnens Apostolat. — Spørsmål og svar. — Et lite kursus i kirkelatin. — Her-hjemme. — - og derute. — Ungdomssiden.

„Velsignet være den som kommer i Herrens navn!“

Domine non sum dignus.

Herre, eg er ikkje verd å få ganga
fram for ditt andlet ved sjelenes bord,
men all di kjærleik hev hugen min fanga,
seg då det eine, det lækjande ord.
Skir då som syvet stig sjeli or moldi,
rein gjeng ho fram i dei sæles kor.

Herre, eg er ikkje verd det, men bode
hev du meg koma som gjest i ditt tjeld,
og kvar ei sjelsorg di kjærleik hev skoda
flyg som ein fugle til ditt heilage fjell.
Seg då det ordet som sjeli gjev vengjer,
reinsa meg no i din altareld.

Herre, eg er ikkje verd, men eg stundar
etter det levande vatn i den brunn.
Lyft deg, min sjel, i det lysande under
rein vert du no ved eit ord frå Guds munn.
Herre, eg bed: seg det eine ordet
— so eg vert rein fyrr den sæle stund.

—ld.

STANS OG SE!

Langfredagsbetraktning.

Av sogneprest Høgh.

«Å, de som går forbi på veien, stans og se, om det finnes en smerte så bitter som min smerte.» Denne triste, denne inntrengende og så innerlig såre klage som vår Herre og Frelser Jesus Kristus ved profeten lar lyde til oss, har lydt gjennom århundrer og lyder den dag i dag gjennom verden. Over alt hvor Frelseren på et krusifiks strekker sine gjennomborede hender mot oss, overalt hvor et kors lyser over en kirke eller over en grav, overalt hvor en kirkeklokke runger ut over by og bygd, der lyder Frelserens såre klage: «Å, de som går forbi på veien, stans og se, om det finnes en smerte som min smerte.»

Over alt hvor det i verden finnes en katolsk kirke, hvor det finnes et alter og et tabernakel, der er også Golgata med den korsfestede kjærlighet, der banker det samme hjerte som banket og led i Getsemane, der banker og lider det samme hjerte som følte dødens angst og gru og pine på Golgata. Og der lyder den dag i dag den samme såre klage: «Å, de som går forbi på veien, stans og se, om det finnes en smerte som min smerte.»

De som går forbi på veien, det er alle oss som har fått et varmt og bankende hjerte, hver eneste en som kaller seg med navnet: MENNESKE. Det er til oss Frelserens klage lyder og til dem som vi omgås med og har ansvar for. Stans og se! Slik lyder hans klage til oss. Stans og se! Det du savner og søker og lenges etter, det ditt hjerte trenger til og som gir livet verdi: Se kjærligheten som lider for deg og lider med deg.

«Stans og se, om der er en smerte så bitter som min smerte!» Aldri er denne Frelserens såre klage opphørt, og aldri vil den høre opp å lyde så lenge det finnes et menneske igjen på jorden, et menneske som kan kjempe og lide. For tro ikke at Jesu lidelse hører historien til, at den ligger tyve århundrer tilbake i tiden. Tror du dette, da har du ingen rett til å kalle deg kristen.

Vit og merk deg vel og glem det aldri, tap det aldri et øyeblikk av syne: Frelseren lider, Frelseren kjemper i Getsemane, han korsfestes på Golgata hver dag, hver time på dagen, i hvert eneste men-

neskehjerte som kjemper og lider og vander seg i kampen mellom godt og ondt, mellom løgn og sannhet, mellom kjøtt og ånd.

I hver urett som øves, stor eller liten, i hver volds handling som blir gjort, Jesus Kristus er det som blir forrådt og korsfestet. Han er det som lider og klager i all den gråt og jammer som toner gjennom verden, hans Getsemaneklage er det som lyder i den såre lengsel som hersker i naturens verden, «Skapningens sukk og lengsel» som apostelen Paulus taler om. (Rom. 8, 18—27.)

I hvert lidende og kjempende menneske er det Frelseren og hans lidelse vi møter, og i dem møter vi også hans såre klage: «Stans og se om det finnes en smerte så bitter som min smerte.» I våre lidende og kjempende medmennesker møter Jesus Kristus oss med det store og avgjørende spørsmål, som gjør ham til anstøtsstenen til fall eller oppreisning for hver enkelt av oss: Kjenner du Frelseren? Elsker du meg?

Slik møter vi ham også denne Langfredag. Atter står han da for oss tornekrone, gjennomstunget, blek og blodig, Smertenes mann. **DEN KORSFESTEDE KJÆRLIGHET** står for oss og ser på oss med sitt milde, allvitende blikk — ser like inn i vår sjel. Og i dette blikk møter vi den forsmådde kjærlighets stille klage: «Å, de som går forbi på veien, stans og se, om det finnes en smerte så bitter som min smerte.»

Stille og sårt lyder denne klage i verden. Den lyder også i vårt hjerte, i vår samvittighet, bare

vi ville stanse og lytte, bare vi ville gi oss tid og ro til å høre på Frelserens stemme, høre hans røst som kaller på oss til fred.

Vår hellige kirkes liv og kraft er sprunget fram av Jesu Kristi lidelse og død, dens åndelige rikdom er vunnet ene og alene ved delaktighet i Frelserens lidelse, vunnet ved at kirken er gått inn i Kristi offer og har gjort dette offer til sitt offer. Veien til liv og styrke for den enkelte av oss er også den samme: veien inn til Frelserens offer og delaktighet i hans lidelse.

Betraktningen av Jesu Kristi lidelse, fordypelsen i hvorledes Frelseren fremdeles lider i verden, hvor innerlig trofast og lydige han var mot sitt kall — lydige til døden på korset — det er det middel kirken rekker oss som hjelp til å finne inn til Kristi kjærlighets store hemmelighet og gjøre denne kjærlighet virksom i vårt eget liv. Når vi betrakter Vår Herre og Frelser i hans lidelse, ser ham tømme hatets og misforståelsens, miskjennelsens og utakknemlighetens, forfølgelsens og ensomhetens bitre kalk til bunns, ser ham lide alle de kvaler som det lille, og dog så uendelig store menneskehjerte kan romme og også rommer, da skal vi av denne hans oppgaven i vår svakhet og lidelse forstå og tilegne oss hans kjærlighet og hans styrke, så vi ved den og gjennom den løser det daglige livs vanskeligheter, syndens og lidelsens problem i vårt eget liv. «For i det som han selv har lidt og er blitt fristet i, kan han også hjelpe dem som blir fristet.» (Hebr. 11, 17.)

Krist er oppstanden.
 Livet har seiret
 og sin triumf over dødsriket feiret.
 Kirken, hans brud på jord,
 jubler med englekor:
 Krist er oppstanden.

Krist er oppstanden.
 Herlig forklaret
 har han sin guddom i dag åpenbaret.
 Solgylne påskegry,
 du gir oss liv på ny
 Krist er oppstanden.

Krist er oppstanden.
 Dødskampens kvide
 måtte vår Frelser for syndere lide.
 Syndens og dødens bånd
 brøt han med mektig hånd.
 Krist er oppstanden.

Krist er oppstanden.
 Intet fordunkler
 lyset som nå over gravene funkler.
 Hjelp Du oss, så vi står
 opp til en evig vår.
 Krist er oppstanden.

K. K. KJELSTRUP.

Krigstidens betydning i religionens lys.

Av F. D. Boers, O.F.M.

I.

Det er nok slik med de fleste av oss at vi i dag er opptatt av avisene og radioens nyheter og ikke minst av spekulasjoner over hva framtiden skal bringe oss. Det ville være unaturlig hvis det var anderledes. Men samtidig skaper all den uro omkring oss, også uro i vårt sinn. Og det er ganske avgjort uheldig. For dette går igjen ut over vårt trosnivå, vår arbeidslyst, vårt humør og ikke minst over vår nestekjærlighet. Vi vet — vi aner det i hvert fall i våre lysere øyeblikker — at dette bærer galt avsted. Har vi noensinne hatt bruk for en levende tro, så må det være nå. Den er det siste streif av sol vi har igjen i en mørk tid. Og hva vårt arbeid angår, så er det opplagt at vi i dag må henge i, både for vår egen skyld og for landets skyld. Humøret har det jo alltid vært litt vanskeligere med — for de flestes vedkommende da — men det burde da helst stå på «godt vær». Og så er der til slutt den ting å si at nestekjærligheten fremdeles er det store bud i loven.

Men — — —! Jo, det er sant at vi har opplevet kolossalitet i det siste. Og det ville være løgn å si at det bare har vært morsomme opplevelser.

Vi minnes med vemod hvor godt vi hadde det den gang vi levde i det berømte fredelige hjørne. Vi hadde det så rolig i vår hyggelige lille verden, med våre små sorger og gleder og vaner, med kjægl, adspredelse og sladder — inntil aprilstormen rev oss brått ut av vår lune kakkellovnskrok og stilte oss plutselig overfor en blodig virkelighet. Siden er dagene gått og mange måneder med. Men tiden har denne gang sviktet litt av sin oppgave: den har ikke lagt alle sår. Ettersom dagene går opphoper bitterheten seg i vårt sinn. Og dessverre bitterhet også mot Ham, som det står skrevet om at Han er: «miskunns far og all trøsts Gud, Han som trøster oss i all vår trengsel.» (2. Kor. 1, 3—4). Ja sommetider fristes vi til å tenke at vi mennesker med vår skrøpelige forstand måtte kunne styre tingene rettfærdigere enn det himmelske Forsyn. Kort sagt, vi er pent på vei til å bli tvilsyke, trette, mismodige mennesker. Ja det er slik at denne krigstid er blitt til en overmåte tung prøve for vår religiøse tro. Vi plikter derfor å finne ut om der likevel ikke er en dypere mening i det som vi nå oppfatter som meningsløshetens toppunkt.

II.

Når det gjelder å finne en løsning for et vanskelig problem, må man først og fremst søke et riktig og klart utgangspunkt. Nå vel, vi kristne behøver ikke å søke lenge. I Herrens evangelium finner vi slikt et utgangspunkt. Der står skrevet: «Sørg ikke for livet, hva det skal spise, eller for legemet, hva det skal klæ det med. Er ikke livet mere enn maten og legemet mer enn klærne?

Se på fuglene under himlen; de sår ikke de høster ikke, de samler ikke i lade; og deres himmelske Far gir dem mat. Er ikke dere meget mere enn de?» (Mt. 6, 25—26). Et vidunderlig ord! Men det er mere innholdsrikt enn folk flest tenker. Dette Herrens ord er mere enn en luftig tale om himlens fugler! Jesus Kristus vil her meget mere minnes oss om at hele den skapte verden og da særlig mennesket er velberget i Hans kjærlige omsorg, som er all verdens skaper og menneskenes Far. Lar vi denne sannhet virke grundig inn på oss — og så kloke burde vi være — da er det som om solen begynner å skinne etter en lang og mørk natt. Da går det opp for oss at det ikke er blinde naturkrefter som aldeles vilkårlig bestemmer menneskenes skjebne. Det siste avgjørende ord, så vel i verdenshistorien som i hvert enkelt menneskes liv blir sagt av Guds visdom og Hans faderlige kjærlighet. Og således finner vi fram til den overbevisning som allerede Kong David gjorde seg til talsmann for: «Herren er min Hyrde, meg fattes intet — om jeg enn skulle vandre i dødsskyggens dal frykter jeg ikke for ondt, for Du er med meg.» (Salm. 23, 1 f.)

«Du er med meg!» Altså: selv om jeg skulle vandre i mørke, mellom gåter ja kan hende i dødens skygge, så kan jeg likevel være trygg, fordi Gud den allmektige Fader, himens og jordens skaper, er med meg. «Om en hær leirer seg imot meg, frykter ikke mitt hjerte; om krig reiser seg imot meg, enda er jeg trygg.» (Salm. 27, 3.) Gud er med meg! Det skjer altså ingenting i verden eller i mitt liv som ikke Gud vet om. Hva Gud så enn tillater kommer over oss, glede eller sorg, så fører Han oss sikkert ad de veier som tjener til vår fred. «Han leder meg til hvilens vann.» (Salme 23, 2.) Og samtidig gir Han oss de krefter som skal til å for å kunne gå Hans veier: «Din kjepp og din stav de trøster meg.» (Salme 23, 4.)

III.

Krigens språk er ikke Guds språk. Krigens lov er ikke Guds lov. Vår Gud er ikke krigens Gud. Gud er ikke i stormen, ikke i skredet, ikke i åtakket, som skrevet står. Men allikevel tro jeg enn at Gud taler til oss i dag mere tydelig enn noensinne, nå vi plutselig er blitt kastet midt ut i alle disse redsler. Det er vel de gode dagers fristelse og de trygge tiders forbannelse at man så lett glemmer hva som er hovedsak i ens liv. Og denne fristelse har vi nok alle mere eller mindre ligger under for. Det er som en forfatter nylig skrev: «Avisene blir viktigere enn bibelen, børsen viktigere enn kirken, pengene viktigere enn den skatt som rust og møll aldri kan fortære. Kursen som tvinger blir viktigere enn det som aldri går ut av kurs. — Å hevde seg viktigere enn å hellige seg, å være dagens mann viktigere enn være Guds mann. — Vår Herre blir nesten besværlig i de gode dager,

vi tror likefram at vi kan selv.» (Skovgaard-Petersen i «Under Tidernes Tryk».)

«Etterpåklokskap» tenker man kanskje? Meget mulig. Men la det være hva det vil, man er aldri for gammel til å lære noe. Og skulle slik en katastrofal tid som vi opplever den nå, ikke kunne være et middel som Gud gjør bruk av for å gjøre oss oppmerksom på alt uekte, det visne, det døde vi har løpet etter? Vi som skulle tjene og elske den levende Gud» av hele vårt hjerte og av hele vår sjel og av hele vårt sinn og av hele vår styrke!» (Mark. 12, 33.)

IV.

Hos profeten Hoseas står der skrevet et lite ord som gir oss noe å tenke på. «Mitt folk henger fast ved sitt frafall fra meg, og kaller noen dem til det høye, er det ingen av dem som løfter sitt øye oppad.» — Men derfor — «skal sverdet fare om i hans byer og tilintetgjøre hans kammer og ete om seg — for deres onde råds skyld». (Hos. 11, 6—7.)

Jeg kan ikke fri meg fra den tanke at dette profetiske ord gjengir så uendelig klart vår egen situasjon i dag. Jeg skal nok vokte meg for å ville agere selvbestaltet dommer over mennesker i angst og nød. Men vi kan ikke la være å se tingene som de er. I ærlighetens navn må vi jo innrømme at Gud så mangen en gang kalte oss til det høye, d.v.s. til det hverv vi egentlig hadde å leve på og leve for. Men hvor mange var det da som løftet sitt øye oppad? Hvor mange hadde mot nok til å ta Vår Herre på ordet? Der hvor gode ord ikke nyttet,

der betyr det kanhende noe at «sverdet farer om» i verden!

Måtte vi da endelig forstå krigstidens dypere mening! Den kaller oss til moralsk alvor. Den kaller oss til besinnelse. Den vil føre oss inn i en alvorlig revisjon av hvad vi egentlig lever for og lever på.

Slik en revisjon vil gjøre det klart for oss at vi trenger til å lutres. Og besørger vi ikke selv denne lutring, da gjør Gud det for oss ved sorg og lidelse. «En tapper ikke kostbar vin på en flaske, en ikke vet sikkert er gulende ren.» Det vet Gud ennå bedre enn vi. Det er derfor Han tillater at vi lider for en tid; vi skal bli helt rene og uegennyttige. Først da kan vi ta imot Guds kostbare nåde og bære frukt i tålmod. La oss i denne tid innrette oss etter Skriftens gode råd: «Ydmyk dere derfor under Guds mektige hånd, så Han kan opphøye dere på hjem-søkingens dag, og kast al deres sorg på Ham, for Han har omsorg for dere.» (1. Pet. 5, 6—7). Måtte denne krigstid for vårt vedkommende ha den virkning Gud til-sikter: Moralsk alvor, en grundig revisjon av vårt liv. Ti, har krigstiden ikke denne virkning for vårt vedkom-mende, da sliter den ikke bare på våre nerver, men den vil også gjøre oss til trette, tvilsyke og bunnløst ulykke-lige mennesker. Herren sier hos profeten Jesajas: «Gid, du ville akte på mine bud. Da skulle din fred bli som elven og din rettferdighet som havets bølger. (Jes. 48, 18.) Det må nok være denne fred og rettferdighet som er den strøm det er skrevet om at dens «bekker gjør Guds stad glad.» (Salme. 46, 5.) Herre gi oss «å drikke av dine gleders strøm.» (Salme 36, 9.)

F. D. Boers. O. F. M.

Kirken på Kapitelberget.

Av arkitekt Wilhelm Swensen.

«Jeg skal gjøre, om Gud vil til sommeren alle mulige Undersøgelser om denne rare Opdagelses videre Beskaffenhed.»

Cancelliraad Lowenskiold om Kapitelbjergkirken i Bratsberg Amts Beskrivelse.

Det er nå 157 år siden kirkeruinen ble oppdaget. Flere ganger har den vært undersøkt og i 1932 frasto den etter et omhyggelig konverserings- og restaureringsarbeid som ble ledet av arkitekt Gerhard Fischer. Det store funn av hugne stendetaljer som ble gjort samtidig med restaureringen ga dengang håp om at en virkelig skulle få klarlagt denne merkelige ruinen, men fremdeles ligger den som en sphinx og ruger over sin hemmelighet. Naturligvis gjør det ruinen bare enn mere interessant, og cansellirådens løfte bør gjelde også i vår tid.

Det vi nå kan se av ruinen er at kirkens plan er helt anderledes enn noen annen av distriktets kirker og det viser seg også at vi ikke har noe lignende ellers i landet.

Mot vest kommer vi først inn i skipet som er meget kortere enn bredden — omtrent i forhold 2 : 3. Allerede denne romformen er usedvanlig. En bred åpning fører

inn til en egen avdeling med inngang fra syd og med samme brede åpning inn mot koret. I denne åpning viser murstenene en avsats som har markert en dobbelt bue inn til koret slik vi har det f. eks. i Romnes kirke. Koret avsluttes mot øst med halvcirkelformet plan — en nisje — dannelse som kalles *Apside*, men det er en sjeldenhet at korveggen går glatt over i nisjen, vanlig er det her en markering med egen apsidebue. Koret har rett vegg utvendig som i Nes kirke på Gvarv og Gjerpens kirke. På sydveggen i koret er det som vanlig en liten dør. Vinduene kan ikke lengere sees, murene er ikke bevart så høyt opp at vindusåpningen har kunnet påvises.

I åpningen mellom det vestligste og midtrommet er det en spalte i terrenget med murte sidevegger slik at det dannes en gang som fører ned til et rom under koret — en krypt. Her står fremdeles vindusåpningene og mursten som tyder på at også i krypten kan ha stått et alter.

Allerede anlegget av krypt under kirken er en så egenartet foreteelse at kirken av den grunn fanger in-

teressen. En kjenner bare et par kryptanlegg i Norge foruten dette og eiendommeligheten i anlegget har gitt grunn til forskjellige gjetninger.

Det neste trekk som skiller Kapitelbjergkirken ut fra andre kirkeanlegg er midtrommet med sine svære murtykkelser. om arkitekt Fischer har påvist gir dette all grunn til å regne med et tårnoppbygg, mulig som forsvarsanlegg. Det er ikke underlig å komme til dette resultat når en ser stedet som strategisk objekt. I det vestligste rommet er det da også i det ene hjørne en åpning i muren som kan tyde på en døråpning med trapp inne i muren. En liten rest av en vindeltrapp skal være funnet ved ruinen.

Tenker vi oss murene ført opp, med tårn over midtpartiet får vi imidlertid en høyst merkelig bygningsform, kort og underlig med et vanlig tak over det vestlige skip og med et rektangulert tårn som kan ha vært flatt med takket murkrone eller røstet på tvers av kirkens lengderetning, slik vi finner det ved danske og nordtyske kirker.

Det er også en mulighet for at tårnet bare har vært ført opp om selve krysset og kirken får da mere form — idet takflaten vil skjære forbi tårnet og gi kirken lengdevirkning. Kortaket vil ha litt lavere mone da dette rom er smalere. Min likefullt blir formen merkelig og de svære murene i midtpartiet tyder på at Fischers antagelse om rektangulert tårn er den riktige. At inngangen fra syd til skipet ikke ligger i den vestligste del er atter en avvikelse fra de vanlige kirkeplaner. Det har vært antatt at midtrommet skulle være for herskapet og første del av skipet for huskarler — men dette er lite antagelig.

I 1905 skrev adjunkt Jonas Hanssen i Skien—Telemarkens Turistforenings årbok en artikkel om kirken og det må sies at det her er gjort mange både interessante og skarpsindige iakttagelser. For det første fastslår Jonas Hanssen at navnet «Kapitelbjerget peker tilbake på Gjemso kloster hvis segl bar inskripsjonen: Sigillum capituli de Gymsey, og at kapitel betegner et geistlig brorskap. Kirken mener han må ha tilhørt Gjemso kloster som ble grunnlagt av Dag Eilevsson etter hans hjemkomst fra vesterlandene. Kirken på Bratsberg kan neppe være bygget tidligere enn klosteret; de bevarte detaljer gir grunn til å regne med anlegget fra samme tid, omkring 1110.

Jonas Hanssen har også nevnt sagnet som satte klostret og kirke i forbindelse med hverandre med en «høien loftsbro» og gir en meget livfull forklaring om forbindelsen fra klostret til Kapitelbjerget. Veien gikk opp Gampedalen og sagnet kan ha dannet seg av denne veiforbindelsen. Sagnet lar også Aksel og Valborgs tragiske skjebne som folkevisen skildrer foregå på denne høien loftsbroen og Valborg gravlegges i Gjemso kloster.

*Gud dennene forlade, som Aarsag er
at ei de sammen være,
som have hinanden av Hjærtet kjær
og elsker i Tugt og Ære!
Men Lykken vender sig ofte om.*

Hvor meget det kan være i dette er jo ikke godt å si. Folkevisen menes jo å skrive seg fra Norge uten at den

nærmere kan stadfestes. Jonas Hanssen har antatt at det vestlige rommet i kirken kan ha tjent som forhandlingsrom for «kapitlet», og det er en mulighet som en ikke kan se helt bort fra, men vel neppe helt forsvarlig. I alle fall er tilknytningen til klostret det avgjørende, og denne eiendommelige forbindelse gir forøket interesse for granskingen av Gjemso kloster, som vi vet så lite om og som dessverre tiden har formådd å utslette så grundig at enn ikke en bygning er levnet.

Det har vakt interesse at fundamentmurene ved kirken viser en skjevhet i forhold til murveggene som tyder på at kirken er gitt en bestemt orientering etter at arbeidet var påbegynt. Det besynderlige er at etter bykartet som en skulle anta er opptatt med nøyaktighet er kirken ikke orientert nøyaktig øst—vest, som antatt, men ca. 10 gr. mot nordvest. Den påfallende avvikelse fra fundamentene må ha en grunn. Formodentlig har spesielt sakkundige trådt til da hovedarbeide med muringen skulle begynne og har angitt retningen som altså har avveket fra den første grunnplan. La oss tenke oss hvordan kirken så ut i middelalderen. Fra vest må det ha vært en inngang, ellers ble planen med kryptnedgangen rett og slett så upraktisk at den ikke kan forsvares. Det første rommet kan ha hatt åpent tretak og hellelagt gulv, fra dette førte en bred bueåpning inn til krysset under tårnet hvor hvelvingene ga den rette høytidelige virkning som ble understreket av den dobbelte buen inn til koret. Lyset falt inn fra de smale vinduer. Veggene har antagelig vært overtrukket med et tynt kalklag, kanskje også dekorert. Nedgangen til krypten var beskyttet av et jerngitter eller en muret kant og fra vestinngangen så man ned i den svakt opplyste krypt hvor relikvien hadde sin plass i et rikt prydet gjemme på kryptalteret. Og over krypten sto kirkens egentlige alter belyst fra de smale rundbuede vinduer og om kvelden fra flakkende kjerter. Hva tjente så krypten til? En gravkjeller var den ikke — Gregorius Dagson, Dag Eilifssons mektige sønn ble ikke gravlagt i denne kirken men på Gjemso kloster. Kryptkirken har eiet et relikvie av betydelig verd. Korsfarerne som på den tid kirken ble bygget var vendt hjem bragte med seg de hellige ting, og hva mere var, de bragte med seg læren om geistlige brorskap som igjen hadde opptatt i seg eldre tiders hemmelige lære. Dag Eilefsson som selv hadde ferdedes i vesterlandene kan der ha knyttet forbindelse med et slikt brorskap og bygget sine eiendommelige kirke med tilknytning til Benediktinerklostret som han selv opprettet og hvor hans datter Baugeid satt som priorinne. ònnen fikk også et navn som peker hen på Dags religiøse interesser.

Kapitelbjergkirken med sin eiendommelige form som ga anledning til og sikkert rommet meget av mystikk, peker med sin lengdeakse mot Gjemso kloster, ikke mot det punkt hvor en antok klostrets bygninger har ligget, men noe lengere mot nord. Kanskje vil senere tiders undersøkelser klarlegge om en vil finne en bygning i denne aksens forlengelse. Det er også verd å legge merke til at Gjemso kloster i sitt segl har en rekke stjerner. Om dette er et rent dekorativt ledd eller av symbolsk betydning kan vi nå ikke bedømme. Vi kjenner ikke til hvilken helgen Kapitelbjergkirken er viet til — men orienteringen kan ha en tilknytning til denne helgens dag, til stjer-

nestillingen eller til solens stilling, et trekk som kan bidra til å forstå denne avvikelse fra kirkenes rette orientering.

Ved høytidelige anledninger, helgendager og minnedager kan da kirken være besøkt av prosesjon fra klostret — den har vandret opp Gampedalen etter å ha ferjet over elven, syngende er nonnene kommet til kirken og den eiendommelige stemning som måtte gripe befolkningen som så prosesjonen, med sine hellige farver, de sorte nonnedrakter, hørte den eiendommelige sang, men som ikke lot dem delta i det hemmelige rituale, eller iallfall om de kunne delta ga dem rik anledning til gjeting om de latinske tekstens fortolkning, disse folk har lett kunnet danne sagn som gjennom årene har tatt den eiendommelige form som i dag er levnet opp.

Hvor er det blitt av alt dette som engang preget byen og distriktet? Et røkelseskar er funnet like ved kirken, det tyder i alle fall på at kirken har vært i bruk en tid fram i middelalderen. Men ellers er det lite som i dag gir oss tilknytning til middelalderen, derfor er også Kapitelbjerg-ruinene av så stor betydning. Allerede før reformasjonen begynte klostretssekularisasjon — overgang til sammenslutning av verdslig og geistlig styre — og det gikk etter reformasjonen raskt med oppløsningen. Inger til Østraats svigersønn Peder Hansson Little skrev tin kongen (Kristian III) at han hadde fått overdradd klostret fra den tidligere eier mot at denne fikk Hamar gård.

Ligesaa ere alle Nonner af frie Villei uddragne og er gifte undtagen en gammel Nonne, som ikke vilde gifte sig. Dog er hun med fri Villie uddragen og er hos sine Venner». —

Dette lille trekk av klostrets siste historie er vemodig, men også tidstypisk. Vi kan regne med at familier i Skien har en nonne i sin slekt. Det var vel heller ikke underlig at den som skulle ordne med nonnens underhold når de dro ut av klostret gjerne så dem gift og vel forsorget. I denne rasjoneringens tid kan det virke enn merkeligere å se hva en nonne i følge fastsatt reglement av 1545 skulle ha i årlig «nødtørftigt underhold av Klosterets Midler»:

5 Tønder Brød, 15 Tønder øl, 2 levende Svin, 6 levende Lam, 2 levende Faar, 6 levende Gjæs, 10 par Høns, 1 Fjerding Smør, 1 Fjerding saltet Sild, 160 stk. røget Sild, ½ Tønde saltet Fisk, 150 tørrede Hvittinger, 2½ Skjeppe Gryn, 1 Fjerding Eddik ½ Td. Salt, 10 Læs Ved ½ Læs Trækul, 160 stk. Æg, 12 mark Penge til Sko og Klæder, samt 2 Nonner tilsammen 1 levende Oxe!

Kapitelbjergkirken er restaurert så langt en har våget å gå med de forhånden værende materialer. Arkitekt Fischer foretrakk å stanse i den lave høyde av muren selv om man hadde bustenene i korbuen. Det er jo ikke mulig å fastsette høyden, men om byen ble reist ville kirkeruinen gi et ganske annet livfullt bilde av den eiendommelige kirken. Fantasien ville lettere forme bildet av et kirkerom, og kirkeruinen ville danne den tilknytning mellom gammel og ny tid som vi trenger.

En kunne godt markere skillet mellom gammelt og nytt i muremåten for ikke å gi det utsagn av at mere er bevart fra fortiden enn tilfelle er. Korbuen ville sees i vid omkrets, den ville bli det symbol på det gamle Skien som vi savnet. Selv om en ikke i detalj kjenner buens høyde, så har en de gamle stenene bevart.

Jeg vil nødig bidra til noe som helst slags effektjageri i forbinnelse med den erværdige kirkeruin, men jeg ville gjerne arbeide for at dette sjeldne middelalderminne ble et forstælig ledd i vår historie og et merkested som også i dag likesom i middelalderen kunne bli knyttet med sterke bånd.

Wilhelm Swensen.

Russisk kirkebønn.

Det ortodokse tidsskrift «Prawoslavnaja Russ» i Slovakia har gjengitt denne kirkebønn, som blir lest i Sovjettunionens kirker. Bønnen er skrevet i 26 avdelinger av en høyerestående prest og viser den ortodokse kirke av i dag som en bedende kirke. Først inneholder den en forbønn for den bortgangnes sjel, dertil slutter seg en syndsbekjennelse, hvorefter kommer denne varme, rene forbønn for kirkens fiender og forfølgere:

Stille lys, du verdens gjenløser, som omfatter hele jorden med din kjærlighet, vi hører din forbønn fra korsets tre: «Fader, forlat dem.» I den alt forlatende kjærlighets navn ber vi vår Far i himmelen at han vil gi sine og våre fiender en evig fred. Herre, forlat dem som utgyder uskyldig blod og overøser vår livsvei med lidelser og bygger opp sin egen velferd på sine brøders tårer. Herre, fordøm ikke dem som har forfulgt oss med sin baktalelse og sin ondskap. Vær barmhjertig mot alle dem som vi kristne av uvitenhet har forherdet. La vår hellige bønn bli et forsoningens sakrament for dem.

Du trøstens Far, la din sol lyse over rettferdige og urettferdige, mett dem med jordens frukter og gled deres hjerter med den skapte verdens skjønhet. Vi tror at din nåde har ingen ende og at den ikke skal opphøre hinsides graven. Vi tror at endog de syndere som har fornektet deg skal bli delaktig i denne nåde. Vi lider for dem som ved overtredelse av dine bud forsmår din hellighet. La, o Herre, din frelsende og vel-signelsesrike vilje komme endog dem til del. Forbarm deg over dem som er falt i vantroens fordervelse og har fornektet deg på jorden, så at de lærer å kjenne og tilbe deg i den annen verden. Herre, forbarm deg over dem som er døde uten å ha forbedret seg. Redd dem som i sitt åndelige mørke har forspilt sitt liv. Slukk luen av deres skyld gjennom din hele frelse.

Sjelens mørke er fryktelig for dem som er langt borte fra Gud, ti der råder gråt og tenners gnidsel og en altfortærende ild. Kirken skjelver ved tanken på en slik skjebne og ber for dem som om den bad for seg selv. Herre, dine barn ber deg, forbarm deg over dem, for de trenger din hjelp. Deres synd er umåtelig, men din nåde er ennå større. Stig ned til de stakkare som er gått bort fra deg. Amen.

Åpenbaringer - Fantasi - Sensasjon.

Ved pastor Høgh.

Sensasjon og sensasjonslyst er nåtidens værste landeplage. Alt er sensasjon i vår tid, rekorder og resultater som aldri før er nådd. Nå, så lenge denne sensasjonslyst holder seg på sportens område, blant tilhengerne av skjønnhetskonkurranser o. l., får det ennå så være. Verre er det når den også trenger seg inn på det religiøse område og får tak på ting og personer som står i nær forbindelse med religion og kirke. Da blir den mere enn en uting, da nærmer den seg forbrytelsen.

Kilden til sensasjonslysten er tidens materielle livssyn, jaget etter å tilfredsstille sansene og mangelen på konsentrasjon og indre åndelig styrke. Øyeblikkets tilfretsstillelse av sansene, dette er det moderne mennesker søker, fordi de frykter tomheten i sitt indre, tomheten som er resultatet av mangelen på åndelig liv og interesse. Bare ut fra denne grunn er sensasjonslysten hos åndelig innstillede mennesker, hos kristne, en forferdelig uting, en skrikende motsetning til selve det kristne livssyn.

Ennå verre stiller saken seg når vi ser den i forhold til vår katolske tro og vårt katolske livssyn. Intet er mere ukatolsk, intet mere i strid med kirkens lære og praksis en sensasjon og sensasjonslyst. For kirken har bare livsrealitene for øye.

Allikevel sveljer visse kretser innenfor vårt katolske fellesskap i sensasjon, og det på et område som burde være fredet for den slags, så sensasjonslysten derfor blir dobbelt forkastelig og dobbelt skadelig. Dette område er åpenbaringene, ikke de guddommelige heldigvis, så langt ned er vi ikke kommet ennå, men de såkalte «private åpenbaringer» som mere eller mindre fromme og hellige personer har hatt eller sis å ha hatt.

Disse åpenbaringer — fra Catharina av Emmerich til La Salette, fra en samling av «seere» fra alle tider ned til «den spanske nonne», graves fram, omtales, diskuteres og fortelles videre i ny og forbedret utgave alt etter fortellerens fantasi, taletrengthet og manglende selvkontroll og ansvarsfølelse. Og selvfølgelig passer de akkurat til det som skjer nå, til punkt og prikke. Det er sikkert som amen i kirken.

Hadde enda disse ivrige forskere av åpenbaringene bare holdt seg til de forutsigelser de sier seg å ha lest, men deres fantasi får dem til å tillegge kjente religiøse personligheter det rene skjære vrøvl, så man uvilkårlig gripes av tvil om deres sannferdighet, en tvil som i de fleste tilfeller viser seg begrunnet. Som oftest har de ikke det ringeste kjennskap til de skrifter de angir å ha lest. En eller annen har fortalt dem om dem og har citert noe, straks har de lest dem selv og meddeler andre av sin visdom. Slik lages «åpenbaringer» og «forutsigelser» til bruk ved given leilighet.

Et typisk eksempel: I de tragiske dager da belgiernes konge, tvunget av overmakten, måtte gi opp for å spare sitt edle, ulykkelige folk for større hjemsøkelser, kunne en viss person opplyse at dette var forutsagt i de åpen-

baringer som går under navn av «Åpenbaringene i La Salette». En katolsk konge skulle svikte, og han skulle bli myrdet. Ja, så grundig og pålitelig var forutsigelsen at endog mordvåpenet var bestemt: Kongen skulle bli skutt med en pistol. Akkurat med en pistol! Til uheld for vedkommendes selvlagede åpenbaringer lever belgiernes konge den dag i dag.

Enhver som ennå har litt av sin sunne fornuft i behold, vil straks kunne skjønne at slikt vrøvl ikke står i nevnte åpenbaring. Men det har ikke noe å si for slike forskere om andre ikke kan finne disse «forutsigelser» selv ved gjentagen lesning av det angivne kildekrift. De holder på sitt. Fortell en slik person et eller annet som er forutsagt i en eller annen åpenbaring, sant eller ikke, du vil etter en tid få historien tilbake i forbedret utgave med garanti for at vedkommende selv har lest den med egne øyne! En vet sannelig ikke hva en skal undre seg mest over, slike menneskers totale mangel på selvkontroll eller den suverene forakt de viser for ansvaret for det de forteller. Lettvint omgang med sannheten må iallfall ha blitt en vane hos slike mennesker.

En som stadig er i vinden er også «den spanske nonne»: Den ene etter den annen har lest boken med hennes forutsigelser, hvor endog besettelsen av Norge skal være forutsagt. Bare skade at disse åpenbaringsforskere ikke i tide varslet statsmaktene, så kunne kanskje megen lidelse og mange liv vært spart. Men det rare er, at denne spanske nonnen er en flyktig dame. Jeg har forsøkt å få tak i hennes åpenbaringer hos alle dem som «har lest» dem, men merkelig nok har ingen visst hvor boken var blitt av. Den måtte være der eller der eller der, hvor en fikk samme beskjed at jo, det var nok en eller annen som hadde lest den, men ... Skulle det kanskje også her være mere sensasjonslyst og fantasi enn åpenbaring med i spillet?

Et av det mest ekstreme, latterlige og triste utslag av denne sensasjonssyke jakt etter forutsigelser er ventingen på det store mørke som til nærmere angitt tid, vistnok i april engang, skal komme over hele jorden. Mørket skal flere døgn i trekk ruge over verden, bare i DE FROMMES HUS skal det være lys. De fromme er nærmere bestemt alle som har hamstret vigside lys. For bare slike lys får en lov til å tenne. Derfor gjelder det å sørge for å ha rikelig lager av dem.

De ugudelige derimot, altså alle vi som ikke har hamstret vigside lys, skal sitte i mørke, og forsøker vi å gå ut eller åpne vinduet for å se ut, vil vi falle død om på stedet.

Boken med disse forutsigelser kom ut i Holland for en tid tilbake, og den styrker sin «troverdighet» med navn fra kjente og ukjente religiøse «seere» fra middelalderen av og ned til vår tid. På tross av alt det vrøvl den inneholder, på tross av at dens forutsigelser om den avdøde og nålevende pave langt fra holder stikk på et eneste punkt, har boken funnet tiltro endog her oppe i Norden. Hvordan nå boken enn er blitt kjent her oppe, så har folk bitt på agnet og har forsynt seg med vigside lys for det store mørke. Ved litt omtanke burde disse skjønne, at det store mørke bare eksisterer i deres egne hjerner. Litt repetisjon av kirkens lære og praksis på dette punkt kan iallfall ikke skade.

All denne snakk om forutsigelser og åpenbaringer som

nå dessverre går isvang, også der en minst av alt skulle vente å finne sikt, og hvor det derfor er mindre tilgivelig, rammes av apostelens ord: «de lærer å gå yrkesløse omkring i husene, og ikke bare yrkesløse, men også sladderaktige og nyssgjerrige, så de sier det som ikke høver seg.» (1. Tim. v. 13). Derfor bør vi atter og atter minnes apostelen Peters formaning til de troende om ikke å la seg rive med av «dårenes villfaringer» (2. Pet. 3, 17), så vi faller fra den faste grunn som er sund fornuft og lydighet mot kirkens lære og praksis, dens forkynnelse og veiledning.

Der er en eneste åpenbaring kirken byr oss å tro, én den garanterer oss som sann og ufeilbar: den guddommelige åpenbaring som kirken formidler til oss. Alle andre «åpenbaringer» og «forutsigelser» det være seg av kanoniserte eller ikke-kanoniserte helgener, er privatåpenbaringer, menneskeverk som det kleber menneskelig svakhet og usikkerhet ved. For disse gir kirken oss ingen garanti. Så lenge det ikke påviselig finnes noe mot tro eller sedelære i dem, uttaler den seg ikke mot dem, *men dermed har den ikke godkjent dem.*

Heller ikke er en forutsigelse eller åpenbaring erklært for sann og ekte om en biskop har satt sitt «Imprimatur» på det skrift som gjengir dem. På tross av «Imprimatur» kan kirken en god dag sette slike skrifter på Indeks. Slik er hendt mere enn engang. Det nevnte skrift med «det store mørke» er forøvrig ikke kommet ut med kirkelig tillatelse, og burde av den grunn alene ha vakt mistanke til verdien i de angivne «åpenbaringer», og innholdet er slik at det uten videre faller inn under bestemmelsen om forbudte bøker. Dette kan kanskje hjelpe en og annen alt for ivrig åpenbaringsforsker til hellbringende ettertanke.

Hvordan skal vi da betrakte disse åpenbaringer som fra tid til annen dukker opp og med mere og mindre rett tillegges kjente, fromme personligheter? Svaret er greit: Vi skal betrakte dem og behandle dem som de menneskelige dokumenter de er og lese dem med omtanke og våken kritikk og med den sunne skeptisisme som kirken selv anvender overfor disse åpenbaringer. Og under alt dette skal vi ha kirkens lære og praksis for øye, den er normen for bedømmelsen av alle skrifter som handler om religiøse emner eller om det som streifer inn på religion.

Å blåse disse forutsigelsers verdi opp fordi de angivelig stammer fra fromme mennesker, å gi dem en autoritet de ikke selv gjør krav på, fordi de nå engang ikke har den, så en leser dem og bringer dem videre som om de sto på like fot med kirkens avgjørelser, er ikke bare dumt og bigott: det er ansvarsløst, fordi det er *usant og ukatolsk*. Ved slikt bidrar en bare til å trekke sinnene bort fra det som er nødvendig og nyttig, en skaper uro i sjelene og mistillit til religionen og kirken hos tenkende mennesker.

La oss derfor holde vår sti ren for denslags utslag av sensasjonslyst og holde oss til kirken og dens forkynnelse, så hjelper vi både oss selv og andre, og behøver ikke å frykte for hva framtiden vil bringe. Den står i Guds hånd, Han og Han alene er det gitt å løfte sløret for det som ennå skal komme. Vår oppgave er ikke å granske tid og time for Guds vilje, men i troskap og tillit å være lydhøre for dens bud til oss.

Den heilage Kyrkja.

Guds kyrkja gjev oss Herrens ord,
til hjelp og trøyst på ferdi.
Der møter vi vår Herre god,
som frelsa vil all verdi.
Han ljøs i myrkret er,
ein sannings veg som ber
til Gud. Difor han byd
deg Herrens kyrkjelyd.
Upplyft din sjel til Herren.

Guds kyrkja stend på sannings grund,
derfrå den kan ei vika.
Frå kyrkjias fyrste morgonstund
har Herren gjeve lyfte.
Ei Helheims vonde makt
skal deg få underlagt.
Du alltid standa skal
i ljøs av Himmelsal.
Upplyft din sjel til Herren.

Med von me ser i framtid inn,
trass myrkermaker truga.
Guds kyrkja sigre skal alltid,
mens Alterelden loga.
Og Heilag-andens verk
Guds tenarar gjer sterk.
For kyrkja Kristus bed,
han gjeva den sin fred.
Upplyft din sjel til Herren.

Karl Stiansen.

En konvertits bønn.

Jeg ber deg — Herre — om en liten kirke
hvor jeg fra døgnets strev kan ofte gå
og tale til deg om mitt søndagsvirke
og ellers alt det som jeg bærer på.

Så kunne kirkeklokkens milde stemme
meg stadig minne om mitt angelus
så ikke jeg den skjønn bønn kan glemme,
men må den framsi vendt mot Herrens hus.

Og dine ord jeg kunne av din tjener
få høre oftere enn nå jeg kan.
Det er så gildt å vite hva du mener
og få det tolket etter sin forstand.

Jeg skulle smykke alteret med blommer
de peneste jeg i min stue har,
og når det blomstret ute hver en sommer
jeg ganske visst til kirken mange bar.

Jeg ber deg også — Herrens gode moder
at du velvillig støtter denne bønn,
så himlen nådig skjenker sine goder
til meg, min mann, min datter og min sønn.

M. M. M.

„BÖNNENS APOSTOLAT.“

Redigert av sogneprest Høgh, forbundets leder for Oslo Vikariat.

Bønneintensjoner for april:

- I) Menighetslivets blomstring.
- II) Buddhistenes omvendelse.

I.

Kristus er kirken og kirken er Kristus, for den er «Hans legeme og Hans fylde som oppfyller alt i alle». Dette er apostelen Pauls lære i Ef. 1, 22—23.

Derfor er også «alle vi ett legeme i Kristus» (Rom. XII, 5). Kristus lever i kirken og i dens lemmer, både i dem som allerede er det, og i dem som ennå kan bli det. I kraft av dette er kirken også underlagt den lov for alt organisk liv som apostelen gir så vidunderlig uttrykk for i I. Kor. XII, 12—27. Hovedsummen av denne er at alle lemmene gjensidig skal ha omhu for hverandre, for: «Når det ene lem lider, lider alle lemmene med det, og når et lem æres, så gleder alle lemmene seg med det. Men de er Kristi legeme, og lem ved lem.»

Det spørsmål som alt avhenger av i det religiøse liv: «Elsker du Jesus Kristus?», blir derfor identisk med spørsmålet: «Elsker du din neste?» *Elsker du ham med en kjærlighet som ikke bare er følelse og stemning, men virkelig vilje til å gjøre godt, til å ønske det beste for ham, be for ham, og — om det kreves — ofre seg for ham nettopp ut fra erkjennelsen av samhörigheten og fellesskapet i det ene legeme, i kirken, som er Kristus?*

Denne virkelige, sanne og ekte kjærlighet som kreves blant kristne, møter oss i ennå sterkere grad som et krav i vårt forhold til kirken, Kristi mystiske legeme, og dette legemes organer: menighetene. Spørsmålet blir: «Elsker du kirken?» Og dette spørsmål blir igjen identisk med det andre: «Elsker du menigheten?» *Elsker du dens liv og dens virke, elsker du dens fellesskap? Har du omsorg og omhu for dens trivsel og dens vel, for utdypningen og innerliggjørelsen av fellesskapet?*

Ingen kan med sannhet si at de elsker kirken, hvis de ikke elsker de konkrete uttrykk for den: **MENIGHETEN.**

I menighetene brytes kirkens liv som lyset i tusener større og mindre prismer. Gjennom dem åpenbares dens sannhet og skjønnhet, dens storhet og herlighet, men også dens svakhet og dens lidelse. Menighetene og deres liv skal nettopp bringe Kristi liv og lys ut i verden, som organer for Hans liv i kirkens legeme. Derfor er menighetenes liv og trivsel av så uhyre stor betydning. Lider en menighet, så er det kirken som lider, stagnerer livet i en menighet, så er det kirkens liv som stagnerer: Kristus som lider i kirken, Hans liv som ikke når frem til menneskene. Går menighetslivet fram, trives og

blomstrer det, da er det kirken som vokser og spalter lyset fra Guds nådessol til glede og frelse og livskraft for menneskene.

For dette kirkens og Kristi liv i menighetene går Bønnens Apostolat inn i april måned med innerlig bønn for menighetslivets trivsel og blomstring, med innerlig bønn om at alle må forstå og erkjenne betydningen av menighetsarbeidet og gi det alle de evner og krefter, all den kjærlighet og offervilje som menneskehjertet kan romme og sette i virksomhet når det drives av kjærlighet til Jesus Kristus, Vår Herre og Frelser. Derfor ber vi med Bønnens Apostolat i april måned:

«Jesu høyhellige hjerte, at menighetslivet overalt må trives og blomstre, derom bønnfaller vi Deg, bønnhør oss!

II.

«Enten eksisterer ikke Gud, eller så bryr han seg ikke med oss,» slik står ifølge buddhismens opphavsmann, Gotama Buddha, Gud overfor menneskene og menneskene overfor Gud.

For den kristne tankegang og det kristne hjerte skulle og burde dette ene ord være nok til å vekke i oss en brennende trang til og iver etter å bringe buddhismens tilhengere Jesu Kristi lære om Gud som vår far, Gud som er kjærlighet, og som elsker og har omsorg for alle. Og denne trang burde bli en nødvendighet for oss når vi tenker på at buddhismen, på mindre enn 1000 år, fra IV. årh. før Kristus til VII. årh. etter Kristus, har spredt seg over hele det fjerne østen, og praktisk talt er den eneherkende religion der.

Denne veldige utbredelse har buddhismen fått uten våpenmakt, bare ved sin forkynnelse, og hjulpet av det faktum at Østens folk dengang ventet en Frelser som skulle komme fra vest. Buddha var fra India, hans forkynnere kom altså fra Vesten for disse folk.

I dag utbrer ikke buddhismen seg noe større, på tross av misjonsforsøk fra japanernes side både i Sydøst-Asia, Kina og på Hawaii, men den har dog et sterkt tak på det brede folk i sine land. Dessuten har den tatt opp metoder og midler fra det typisk kristne misjonsarbeid, nettopp for å motvirke kristendommens utbredelse blant Østens folk. Så tydelig er dette at mange endog taler om en «Buddhistisk renessanse». Om det finnes noen realitet i denne oppblussing av buddhismens liv, er vanskelig å si med sikkerhet, men at den kristne misjon blant buddhistene arbeider med store vanskeligheter, er iallfall et sikkert faktum, som bør anspore oss i vår bønn for den.

Buddhismen er oppdelt i forskjellige sekter i de

forskjellige land. Som h elhet kan den deles i to grupper:

MERIDIONAL-BUDDHISMEN eller *Hina-Yana*, som holder fast p a Buddhas opprinnelige l ere og praksis, s erlig m. h. t. munkelivet. Mennesket frelser seg selv gjennom friggj relse fra avhengigheten av livet og alt som h erer livet til. P a Ceylon, i Birma, Thailand, Kambogia og Laos har denne gren av buddhismen funnet god grobunn, men er dog over alt blandet med all slags overtro,  ndedyrkelse, magi og fetisjisme.

SEPTENTRIONAL-BUDDHISMEN eller *Maha-Yana*, som er utbredt over hele Indo-Kina, Kina, Korea og Japan er veket fullstendig for Gotama Buddhas opprinnelige l ere. Buddha er blitt *Amidha-Buddha*, den barmhjertige frelser. Ved   oppsøke ham f r de troende del i Nirvana, en slags himmel som finnes i Kulunfjellene i Kina eller p a en  y i Stillehavet. Denne himmel oppnår de ikke ved sine egne krefter og arbeider som i *Hina-Yana*, men bare ved den tillitsfulle overgivelse av seg selv til *Amidha Buddhas* barmhjertighet.

Under sin utbredelse har *Septentrional-buddhismen* opptatt en mengde av de stedlige guddommer, religiøse idéer og skikker, s a den er blitt blandet med den laveste og for menneskene og samfunnet mest skadelige overtro. De forskjellige guddommer den slik har opptatt, betraktes som inkarnasjoner av Buddha.

Det finnes ogs a levende Buddhaer, de s akalte *Lama*-er, i den form av buddhismen som går under navnet **LAMAISMEN**, og som har hjemme i Tibet, Nordvest-Kina og Mongolia. *Dalai Lama* i Tibet og *Panshen Lama* i Kina er de mest berømte av disse nålevende inkarnasjoner av Buddha.

Millioner og atter millioner av sjeler er det som i buddhismen venter p a den **SANNE FRELSER FRA VESTEN, JESUS KRISTUS**. Hver eneste en av oss er kalt til   virke med for   bringe kjennskapet om og kjærligheten til Ham ut til alle folkeslag. Derfor vil vi n a i april måned daglig be varmt og innerlig med B nnens Apostolat for buddhismens tilhengere:

«Jesu h yhellige hjerte, at buddhismens tilhengere må omvende sig til Din milde l ere, derom bønnfaller dig deg, b nnh r oss!»

LITT STATISTIKK.

Ifølge årsmeldingen pr. 1. desember 1940 er B nnens Apostolat utbredt i 1284 bispedømmer og apostoliske vikariater. Lokale ledd er opprettet i 127 682 sogn og skoler, og 762 ordener, kongregasjoner og enkelte klostre er kollektivt tilsluttet. I den h ellige f rs «Album over messer for 1941» er inntegnet 22 097 messer. Dessverre er messene som framb eres her i Norge ikke kommet med i dette album. Messetallet for Oslo Vikariat er dessverre bare 39. Av disse blir 17 lest i Fredrikstad, 12 i Tønsberg, 8 i Oslo, 2 i Bergen i St. Franciskus-søstrenes moderhus og 1 i Kristiansand. Andre messer som blir lest omkring i menighetene bes vel-

villigst anmeldt i tide s a de kan komme med i albumet for neste år.

206 tidsskrifter og blad blir utgitt av lederne for B nnens Apostolat. Av disse utkommer 106 i Europa, 52 i Amerika, 32 i Asia, 9 i Afrika og 7 i Australia og p a Sydhavs yene. 97 andre tidsskrifter og blad arbeider for B nnens Apostolat, nemlig 67 i Europa, 8 i Amerika, 5 i Asia, 5 i Afrika og 12 p a Sydhavs yene. I alt blir det således 303 tidsskrifter som har vigslet sitt arbeid for utbredelsen av B. A. foruten de mange blad og tidsskrifter der i likhet med St. Olav fra tid til annen har en spalte om apostolatet.

Et litet kursus i kirkelatin.

V.

ADJEKTIVER (beskaffenhets ord).

A. Adjektiver retter seg etter navnordet. Det er da intet nytt   lære med hensyn til dem. I alminnelighet står de etter navnordet, f. eks. *rosa mystica*, hemmelighetsfull rose.
2. B y sammen et navnord med sitt adjektiv. Denne øvelse er utmerket. F. eks. nom. og vok. *rosa mystica*, akk. *rosam mysticam*, gen. *rosae mysticae*, dat. *rosae mysticae*, abl. *rosa mystica*.

B. Her er noen adjektiver for øvelse.

apostolica apostolisk.
bona god.
casta kysk.
catholica katolsk.
intacta uberørt.
inviolata ubesmittet.
magna stor, mektig.
mala vond, ond, slem.
matutina morgen-.
mea min, mitt.
mystica hemmelighetsfull.
plena full.
pura ren.
sancta hellig.
una en.

culpa skyld, feil.
es du er.
est han (hun) er.
quam hvor!

Når du  ver bøyning av et adjektiv og et navnord sammen, så bruk ikke hannkj nnsord (som Thomas, Lucas osv.). Der er noe med dem som vi skal snakke om siden.

C. OPPGAVE.

1. *Quam bona es, Mar a!*
2. *Mar a est rosa mystica, stella matutina.*
3. *Magna est gl ria Mar ae.*

4. Fíliam bonam amámus.
5. Vitam bonam laudátis.
6. Fíliá mala non orat.
8. María est grátia plena.
7. Invioláta, intácta et casta es, María.
9. Quam magna est glória ecclésiæ
10. Ecclésiá est una, sancta, cathólica, et apostólica.
11. Sancta Maria, te amámus, bona et pura es.
12. Súnniva est filia mea.
13. Mea culpa!

Spørsmål og Svar.

(Under denne rubrikk vil en av våre medarbeidere, monsignor Kjelstrup, svare på spørsmål som kan påregne almen interesse. Hans adresse er: Vår Frue Villa, Smedstad pr. Oslo. Alle henvendelser behandles konfidentielt, og intet navn offentliggjøres.)

Rettelse. I oppsettet «Biskopen av Selja» er jeg blitt gjort oppmerksom på en historisk ukorrekthet som jeg beklager. De engelske Benediktinermunker kom ikke til Selja først i året 1170, da bispesetet og Sankta Sunnivas helgenskrin flyttet til Bergen, men allerede i året 1100 De bodde der altså i 70 år sammen med biskopen og utgjorde hans domkapitel. Dette kloster er altså det første som ble grunnlagt i Norge. Benediktinernes St. Albani kirke, hvis tårn enda står i sin oprinnelige høyde, var således inntil 1170 tillike domkirke for Gulatingslag.

K. K.

De norske katolske biskoper og reformasjonen.

Spørsmål: Var der ved reformasjonens innføring i Norge noen norskfødt katolsk biskop som falt fra og gikk over til lutherdommen?

Konvertit.

Svar: Nei, ikke en eneste. Våre historikere gir klar beskjed om dette spørsmål.

Når bispedømmene i de norske utbygder (Island, Grønland, Færøyene, Orkenøyene og Suderøyene) fraregnes, hadde Norge ved reformasjonstiden som kjent 5 bispedømmer: Nidaros med erkebispesetet (omfattende hele Nord-Norge), Bergen, Stavanger, Oslo og Hamar. Om Norges siste erkebiskop, Olav Engelbrektsson, vet vi at han i det lengste søkte å verge sitt land mot undertrykkelse og lutherdom, men de danske lensherrers makt var for stor, og Norge savnet betydelige menn, siden den sorte pest, mannadauden, hadde gjort så store innhugg innen de gamle norske ætter. Da alt håp var ute, flyktet Olav Engelbrektsson derfor til Nederland, og dansk-kongens utsendinger, Eske Bilde og Truid Ulfstand hadde nå fritt råderom.

Bergen var den gang Norges største by og den eneste by i Norden av europeiske dimensjoner. Da den mektige tyske Hansa dessuten hadde stor innflydelse her, og da de tyske kjøpmenn sto i stadig kontakt med sitt hjemland og — som Absalon Pedersson beretter — sto i et skarpt motsetningsforhold til byens norske borgere, var det naturlig at den nye lære først vant tilhengere blant dem. Det skjedde vesentlig gjennom den tyske munk Antonius's virksomhet. Biskop Olav Torkilsson klaget i et brev til erkebiskopen bittert over deres opptreden, i det de hadde forjaget de norske sokneprester ved Mariakirken og St. Martins kirke og innsatt tyske lutherske predikanter i deres sted. Under alt dette døde imidlertid biskopen, og Bergens domkapitel valte til hans etterfølger kanniken Geble Pedersson, som forøvrig aldri mottok bispevigsel og heller ikke ble anerkjent av den hellige Stol. Det viste seg snart at Geble Pedersson hadde lutherske sympatier og var den danske konges tro håndlanger. Domkapitlet hadde valt ham til biskop i 1563, og allerede året etter gikk han offisielt over til lutherdommen og ble av den danske konge utnevnt til Bergens første «superintendent» (som de lutherske biskoper den gang kaltes) og mottok den 2. september 1537 i Kjøbenhavn luthersk vigsel sammen med 6 danske superintendenter av Luthers venn og utsending Johannes Bugenhagen.

Anderledes gikk det i Stavanger. Den siste katolske biskop, den gamle, sykelige Høskuld, satte seg energisk mot de danske utsendingers innføring av reformasjonsevangeliet. De førte ham derfor som fange til Bergenshus, hvor han kort etter døde.

Om biskop Magnus (eller Mogens, som danskene kalte ham) på Hamar har vi en rørende beretning i Hamarkroniken. Da Truid Ulfstand hadde fullført sitt verk i Nidaros, gikk han sydover den gamle pilgrimsvei over Dovre og stanset i Hamar, hvor han med sin hær beleiret den befestede bispegård. Etter noen dagers heltmodig motstand måtte biskop Magnus overgi seg og førtes til Danmark, hvor han satt som fange i Antvorskov kloster til sin død i 1541. Sitt elskede Hamar fikk han aldri se igjen, Hamar bispedømme ble nå slått sammen med Oslo under en felles superintendent.

Denne superintendent ble Hans Reff, en dansk mann som også var Oslos siste katolske biskop. Hans Reff kom som ung prest til Nidaros, hvor han ble kannik ved domkirken. Han valtes siden til biskop av Oslo og mottok biskopvigsel i Nidaros. Han hadde et vaklende sinn og var sannsynligvis også litt av en streber. I et brev til erkebiskopen i 1535 uttalte han seg skarpt mot lutherdommen, skjønt han bad erkebiskopen å gå forsiktig til verks mot den nye lære. Likevel gikk han frivillig med til Kjøbenhavn, da Truid Ulfstand passerte Oslo med den fangne Hamarbiskop, og i Danmark stillet han seg til kongens disposisjon som lutheraner. Skjønt Hans Reff var dansk, hadde kongen imidlertid ikke tillit til ham, og det hengikk et par år, før han utnevnte Hans Reff til superintendent i Oslo.

Høyst interessant er følgende uttalelse av professor dr. Yngvar Nielsen om Hans Brask i hans store «Norges Historie» (IV. bind s. 33): «Det er en merkelig motsetning mellom den ubegrensede tillid som vistens den norskfødte Geble Pedersson og den måte hvorpå regje-

ringen opptrådte overfor den danskfødte Hans Reff. Mellom dem begge var de adskillig likhet. Deres tilslutning til reformasjonen var mere fornøftens enn hjertets sak. Hans Reff var den siste biskop i Norge som hadde den Apostoliske Suksesjon. Han fikk aldri innvie noen annen av de norske superintendenten, som samtlige hentet sin vigsel gjennom danske kolleger. De nye makt-havere må systematisk ha lagt an på å utrydde alle levninger av de bånd som kunne tenkes å vekke forestillinger om en indre sammenheng med den gamle lære.»

Således professor dr. Yngvar Nielsen i nevnte verk.

Hechjemme —

Hans høyerverdighet biskop Mangers har fra 1. april inntil videre overtatt sogneprestembedet ved St. Olavkirken, Oslo.

Hamar. Den 23. mars, Lætare-søndag, var lokalavd. av St. Olavs-forbund samlet i foreningssalen. Det var godt fremmøte. Formannen, fru Knutstad, ønsket alle velkommen, hvoretter Olavshymnen ble sunget. — Soknepresten var aftenens foredragsholder. Det var en lærerik beretning med lysbilder om «Guds nådegaver til oss mennesker». — Etterpå en hyggelig stund rundt et veldekket bord, som Carl Borromeus-søstre hadde all ære av. — Det vellykkede og koselige møte ble avsluttet med «Gud signe vårt dyre fedreland».

Kristian Tilley, sekr.

— og decute

Til bruk for geistlige krigsfanger har det vært mulig fra fransk kirkehold å oversende liturgisk messetilbehør til forskjellige tyske fangeleire, hvis myndigheter alle har stillet seg meget imøtekommende. Særlig har man lagt vekt på å få utdelt transportable altre og det er allerede avsendt 488 slike, som alle er komme til sine bestemmelsessteder og nå er i fullt bruk.

Katolske feltprester yder et stort og oppofrende virke overalt og 32 av disse har som takk og anerkjennelse for sitt virke fått tildelt Jernkorset av første klasse mens 77 har mottatt Jernkorset av annen klasse. Selvfølgelig er disse utnevnelser blitt hilst med tilfredshet i den katolske verden som vet hvor de katolske prester alltid er parat til å røkte sitt kall som sjelesørgere uansett hva det koster dem selv av ofre og anstrengelser.

„St. Olav”
ønsker
en velsignet
påskefest!

Ungdoms ykke — Kirkens styrke.

„Nu skal vår fremtid bygges.”

Til ungdommen.

Opp mot det høie, mot sollysets glans,
la ungdomssinnet få hige.
Deroppe vinker deg seierens krans
når her du vinner Guds rike.

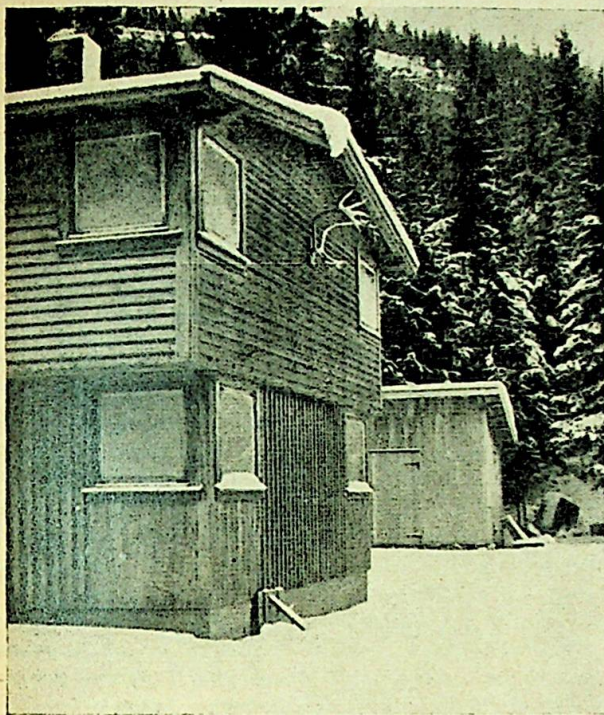
Ved bønnen vil du høyere nå,
opp imot solglansens tinne.
Er kraften din ringe, du hjelp skal få.
Hans Guddoms-makt vil du finne.

Ungdommens lengsel er dragen mot Gud.
— den lengsel Herren vil lede.
Den bærer i seg et evighetsbud
om målet — Guds-rikets glede.

Karl Stiansen.

Hyttetur eller kirkegang.

Ut i naturen! er parolen for vår tids ungdom. Sol og sne, skog og vatn hører med til ungdommens kjæreste venner. Vinter og vår, sommer og høst, alle årstider har sin egen tiltrekkende charm ute i naturen. Og ingen nekter oss unge den gleden og den kilden til kraft og velvære som ligger i en herlig tur innover i skogen, utover fjorden eller oppover på fjellet. Men allikevel er der noen som ser skjævt til den utviklingen som turlivet har tatt de siste årtiene; og hvor unge og turglade vi enn er, så må også vi si stopp når friluftsporten går utover den regelmessige kirkegang. Vi kjenner dem som avfeier skrupler med hensyn til plikten til messe om søndagen med et overlegent: «Jeg dyrker Gud i naturen», eller «Det er bedre å sitte på hytta og tenke på kirken enn å sitte i kirken og tenke på hytta». Tross alt, det der er litt for billig og litt for lettvind. Hadde de som sier slikt enda fulgt sine ord, hadde de nok også funnet ut at bak deres elegante unnskyldningsfraser ligger latheten og likegladheten åpent i dagen. Slike argumenter må være absolutt utenkelige for oss katolikker. Men et stridens eple vil denne saken være så lenge turlivet florerer som nå. Allikevel skal vi aldri behøve å være i tvil om

Vår hytte i Sylling.

hva som er det rette. Kirkens påbud er absolutt, og det går ikke an å komme utenfor det.

En søndagstur vil ikke kunne skape vansker. Gudstjenesten skal ikke sløyfes av den grunn. Fra tidlig om morgenen er det høve til å overvære en messe, og vi kan se dem som søndag etter søndag er i de tidlige messer, sportskledd og med ryggsekken ferdig til å «dyrke Gud i naturen» etter først å ha gjort sin plikt mot Gud og Kirken. Men å reise bort lørdag for å overnatte et eller annet sted og komme hjem til byen søndag aften vil nok alltid være umulig for en katolikk hvis han ikke kan få høre messen søndag morgen. Og for mange står disse turene til en hytte langt inne på skogen som det beste av alt, med lørdagskveld rundt peisen og en hel dags eventyr i naturen.

Løsningen på dette vanskelige problem er funnet, av noen ungdommer. Et Columbi egg kan den vel kalles. Når vi skal høre messen søndag morgen, så må hytta ligge i nærheten av en katolsk kirke, resonerte de. De søkte og de fant. «Funnet» heter Sætrang, og er nabo til St. Halvards villa i Sylling. Allikevel ligger den i skogen, og de som har gått gjennom Vestmarka til Sylling, vet også hvilken herlig tur det er å komme fram og tilbake dit. Når da også hytta oppfyller alle krav som kan stilles til en førsteklases hytte, og ligger 5 minutters vei unna kapellet, da må den være noe oppunder det ideelle.

Hytta ble «innvidd» lørdag 25. januar med en liten fest, og den ble satt ordentlig på prøve for det var 30 kuldegrader søndag morgen. Pater Leo v. Eckeren kom også på besøk og forænte hytta et stort, nydelig krusifiks, og høymessen søndag leste han for all katolsk ungdom i Norge. Siden har han også hjulpet guttene ved alle høve, noen feltsenger har han skaffet, lånt sengklær osv. Søndag 9. mars var det tillyst «sportsgudstjeneste» i Sylling. Sjefen for hytta er Thorleif Aarestrup (tlf. 69824) og han gjør merksam på at hytta ikke bestandig brukes, f. eks. når ungdommene har felleskommunion her i Oslo, eller i påsken og også ellers, så det vil være høve for andre katolikker å disponere hytta til en week-end hvis det skulle ha interesse for noen. Han vil kunne gi de nødvendige opplysninger.

Problemet «hyttetur eller kirkegang» skulle således være utdebattert blant vår katolske sportsungdom. Nå har det snudd seg til: «Hyttetur og kirkegang».

Oia.

Fra foreningslivet.

I.

GENERALFORSAMLING

O.K.Y. hadde generalforsamling søndag 12. ds., og det var bra framnote. Arsberetning og regnskap ble vedtatt, og en gikk over til val av formann og styre. Resultatet ble: Formann Ø. Olafsen, styremedlemmer Th. Aarestrup, A. Bongard og R. Sand, suppleanter G. Svendsen og T. Tæxt. Revisor ble A. Tæxt med suppleant F. Barra. Generalforsamlingen ble hevet kl. 20.45 etter at en hadde holdt på vel en time.

Mens en satt ved bordet ble 14-dagsposten lest, og redaktøren R. Sand høstet bifall for den originale slutt.

På møtet var det gledelig å se flere av foreningens yngre medlemmer, og sammen med dem fortsatte kvelden i godt kameratslig samvær, inntil en skiltes ved 23.30 tiden.

Anobo.

*

II.

FESTAFTEN

O.K.Y. arrangerte søndag 16. februar et festmote, og om dette kan en trygt si at det ble en avgjort suksess. En del av æresmedlemmene var mott fram, og det var lett å se på dem at de var begeistret over dette mote med den nåværende mannlige ungdom. Det ga de også uttrykk for da foreningens formann Ø. Olafsen som en begynnelse på kvelden intervjuet dem om hvordan kameratskapet og ånden forøvrig var på den tiden de selv var medlemmer. Særlig morsomt var det å høre at foreningen en gang hadde 63 medlemmer, og at disse motte ganske jevnt opp på møtene. Omtrent på samme tid

var det naturligvis også stor aktivitet, og en gang reiste bl. a. en trupp av foreningens skuespilleremner på en liten turné til våre menigheter i nabobyene. En annen ting som også ble nevnt var at Ynglingeforeningens fester hadde godt ord på seg, det var fester som ingen kunne vise maken til. Til slutt nevnte herr Wasler at det måtte kunne gå an å forene kristenliv og sportsånd, ikke minst nå da flere av foreningens medlemmer har leiet hytte i Sylling, og derfor har godt høve til å oppfylle sin søndagsplikt i samband med en 2-dages tur. — Formannen takket for de interessante opplysningene som var kommet for dagen, og minnet æresmedlemmene om at de alltid var velkommen til foreningens møter.

Så fulgte bordsetningen. Talenes rekke ble åpnet av O.K.Y.s formann, som bl. a. nevnte grunnen til dette møte. Umiddelbart etter holdt hans eks. biskop Mangers en anslående tale, som endte med en appell til alle om å slutte opp om foreningen, til å være trofaste mot Kirken og fedrelandet. Talen høstet voldsomt bifall, en ting som viser hvor populær vår Biskop er blant Ynglingene. Æresmedlem Franz Wasler holdt så en tale for gutta, og den ble etterfulgt av 14-dagsposten, redigert av T. Aarestrup. En av våre prester som alltid viser stor interesse for den mannlige ungdom, pastor Høegh, gjorde et uforglemmelig inntrykk på de framkomte ved sin tale, som sluttet med følgende ord: «Truften skal graves og husene bygges i troskap mot oss selv og Kirken». Også han høstet livlig bifall, og mens en enda satt ved bordet leste Hans Taxt opp «Dagens dikt», og deretter takket R. Sand for maten.

Men møtet var ikke slutt med dette. Det kameratslige samvær som alltid særpreger O.K.Y.s møter, fortsatte til henimot midnatt. — Det var morsomt å se en del nye ansikter på dette møte, og styret ønsker dem velkommen til foreningens framtidige arrangementer.

Anolbo.

*

III.

FELLESMØTET FOR M.U.L., O.K.Y. OG STUDENLAGET SØNDAG 9. MARS 1941.

Jeg har søkt og funnet — dessverre bare to blader av de fem på hvilke jeg etter eget system stenograferte mine inntrykk fra fellesmøtet.

De to bladene gir et langt fra uttømmende bilde av møtet; dessuten har jeg avgjort hatt vanskeligheter med å tyde mine selvlagede skriftegn. Erfaring: Referer ikke etter løsblad-system og egen stenografimetode.

På det første bladet leser jeg: E. Hadland ønsket velkommen med å uttrykke håpet om at katolsk ungdom ofte måtte treffe sammen for å lære hverandre å kjenne. Mere var det visst ikke Erik hadde å si ved denne anledning. Men det var nok, for igrunnen ligger jo hensikten med fellesmøtet uttrykt i dette håp. Jeg leser videre. Tja det står med respekt å melde: datteren fikk, men jeg gjetter det skal være: Deretter fikk Øivind ordet og kåserte om sin tur til Sverige pinsen 1939. Pastor Bergwitz hadde mottatt en innbydelse til det svenske riksunngdomsforbunds møte i Norrköping. Som representant for O. K. Y. ble så Øivind valt, sammen med pastor Bergwitz og to andre tiltrådte han sin uten-

landsreise i ovennevnte pastors 15 hk. limousine. Etter det kjennskap jeg har til denne «futtevogn», ble vel de to minste av deltakerne plasert på vognens bensintank med hodet mellom knærne, mens de to største satt foran med knærne under haken. Reisen måtte således være særdeles behagelig. Men nå svikter min hukommelse. Det forekommer meg at Øyvind nevnte noe om et forfallent elektrisistetsverk og om noen som frøs. Jeg husker i hvertfall at han hadde besett Vadstena domkirke på nedveien. Det gjorde et sterkt inntrykk på kåsøren dette at svenskene med større pietet enn vi hadde vernet om sine katolske fortidsminner, likeså at omviserne hadde megen greie på hva de snakket om.

I Norrköping flagget man i byen og på havnen. Min hukommelse slår ofte feil. Har Norrköping noen havn? I hvertfall den flagget til ære for de norske gjester som var de eneste utsendinger, da hverken finner eller dansker hadde fulgt innbydelsen. elve møtet hadde visst vært noe av en opplevelse, med rikt både åndelig og materielt utbytte. Det eneste kåsøren ikke var helt fornøyd med var sangen under messen, mens den på utfarten i omegnen av Norrköping gjorde seg adskillig bedre.

Møtet tellet ca. 75 deltakere, med representanter fra alle landets kanter. Vi fikk inntrykk av at ungdomsorganisasjonen hadde meget mere vind i seilene der enn her. For det første har den svenske katolske ungdom sitt eget riksforbund. Dernest hadde man i Stockholm en samleforening «Juventus», en selskapsforening som førte kartotek ikke bare over aktive medlemmer, men også over slike som ikke føler seg alt for bundet til kirke og menighetsliv. Kåsøren presiserte dette og mente at vi også burde tenke på en slik ordning. Så slo da avskjedens time. På tilbaketuren besøkte selskapet Strengnes domkirke. Der bruktes ennå den katolske korkåpen til biskop Torfin. Jeg minnes ganske dunkelt at kåsøren til slutt nevnte noe om et tollstemplett hjul som punktert og et tidligere stemplett hjul som ble satt på. Men en god del av kåsørien ligger dessverre ennå i underbevisstheten. Jeg beklager de tapte blader. Om selve kåsørien er det bare godt å si. Øyvind har den heldige egenskap at han ikke er bundet av manuskript. Han kåserer lett og morsomt, men har alltid oversikt over stoffet. Kåseriet vakte stort bifall.

Ekstrautgaven av 14 dagsposten var dennegang vesentlig viet lyrikken. Etter avisen ble vi servert solo og kaker. Med leik og sang fortsatte så møtet som absolutt oppmuntret til å gjenta eksperimentet med fellesmøter. Så til slutt noen ord om framsmøtet. Præsens for de tre foreninger var tilstede. Men de respektive foreningsmedlemmer kunne godt uten skade ha vist større interesse.

A. J.

Neste nummer av «St. Olav» kommer i slutten av april.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo